

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescã-politicã.

Inserțiuni

Un șir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
sã se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii«

în
Blaș.

Anul VIII.

Blaș 27 August 1898.

Numérul 34.

Epistolă enciclică

a Sfinției Sale Papa Leo XIII către
episcopi, clerul și poporul Italiei.

Leo P. XIII.

Reverenți Frați! Preaiubiți Fii!
Salutare și binecuvîntare Apostolică!

(Fine.)

Darã măsurî de felul acesta mai vatămã
a farã de aceea tóte principiile dreptãții și
chiar dispozițiile legilor existente.

În virtutea acestor principii și dispozițiilor
catoliciei ca și toți cei alaiți civili au voe, să
unescã în chip liber silințele sale spre în-
aintarea binelui moral și material al deapropelui
sãu și spre deprinderea de fapte de
ale evlaviei și religiei. A fost deci o faptã
de volnicie a desființa atâtea reuniuni catolice
de binefacere, cari în alte țeri au parte
de existență pacnicã și respectatã, și a o face
acesta far de nici o dovadã a culpabilitãții, far de
nici un act, care sã fie putut dovedi parti-
ciparea lor în turburãrile acelea nãscute
farã de veste.

A fost acesta și o vatămare a Nóstrã,
cari am organizat și binecuvîntat reuniunile
acestea folositoare și pacnice, și a vóstrã,
Venerabili Frați, cari ați înaintat cu grije
desvoltarea lor și ați veghiat asupra activi-
tãții lor conforme legii. Protecția Nóstrã și
veghierea vóstrã ar fi trebuit, sã le facã încã
și mai venerabile și sã le scutescã de orice
bãnuelã.

Tot așa de puțin putem, sã trecem cu
tãcere aceea, cã ast fel de măsurî cât de
stricãcioase sînt pentru interesele poporației,

pentru susținerea societãții și pentru adevã-
ratul bine al Italiei. Suprimarea reuniunilor
acestora mai mãresce încã miseria aceea
moralã și materialã a poporului, carea au
cercat ele, sã o alineze cu tóte mijlocele,
cari numai se pot inventa; ea despóie soci-
etatea de o forță conservativã puternicã, de
óre ce singur numai organizația lor și rã-
spândirea principiilor lor forma un zãgaz
împotriva învãțãturilor de rãsturnare ale so-
cialimului și ale anarchiei; ea în sfãrșit po-
tentezã încã și mai tare conflictul religios,
pe carele tóte elementele libere de patimi
sectare îl privesc de nespus de stricãcios
pe sama Italiei, fiind cã nimicescce forțele,
legãtura și armonia țerii. Noi scim prea
bine, cã împotriva reuniunilor catolice se
ridicã invinuirea, cã ele urmãresc tendențe
de aceea, cari sînt contrare organizației po-
litice de astãzi a Italiei; ele de aceea se
declarã de revoluționare. O ast fel de in-
vinuire se întemeiezã pe o presupunere falsã,
care vrãșmașii religiei o trezesc și o nutresc
cu intenția de a face, ca ostracismul acela
urît, cu care vor, sã reguleze reuniunile,
înaintea publicității sã se arete în luminã
blãndã. Noi Ne-am propus, sã delãturãm
presupunerea acesta falsã o dată pentru
tot de una.

Catolicii italieni pe temeiul principiilor
nestrãmutate și în de obște cunoscutale ale
religiei sale sînt contrari orî cãrei con-
jurãri orî revoltãri împotriva puterii pu-
bliche și prestaã acesteia tributul, care i-se
cuvine. Purtarea lor din trecut, pe care orî
ce om nepãrtinitoriu trebuie, sã o recunoscã
cu laudã, îmbie o garanță și pentru purtarea

lor din viitoriũ, și asta ar avẽ, sã fie de
ajuns, pentru ca sã le asigureze tractarea
aceea drẽptã și libertatea aceea, la care au
drept toți civili pacnici. Mergem încã și mai
de parte: fiind cã ei pentru principiile acelea,
de cari se țin, sînt spriginul cel mai tare al
ordinii, de aceea au drept la aceea, cã sã
fie respectați, și dacã capabilitatea și meritul
s'ar mẽsura cu mẽsurã drẽptã, ei atuncia ar
avẽ drept chiar și la considerãri și recu-
noscintã deosebite din partea acelora, cari
staũ în fruntea afacerilor.

Înse catolicii italieni, chiar pentru cã
sînt catolici, nu pot, sã renunțe la dorința
aceea, ca supremului lor cap sã i-se redea
neatîrnarea și plinirea aceea de libertate
adevãratã și efectivã, de care are lipsã, fiind
cã ea e neapãrata condiție a libertãții și
neatîrnãrii bisericii catolice. În privința
acesta nici amenințãri nici volnicii nu vor
schimba sentimentele lor; ei vor primi
ordinea de stat de astãzi, întru cãt înse
acesta își va pune de țintã umilirea ponti-
ficatului și va privi de problema sa adunarea
tuturor elementelor vrãșmașe religiei și sectare,
ei farã de a ajunge în împotrivire cu dato-
rințele sale cele mai sfinte nici cãnd nu vor
putẽ, sã conlucre la aceea, ca ordinea acesta
sã se susținã prin consimțemintul și spriginul
lor. Cel ce ar pofti de la catolici o con-
lucreare pozitivã la aceea, ca sã se susținã
ordinea de stat cea de astãzi, acela ar face
o pretensiune neraționalã și absurdã; cãci
ei atuncia nu ar mai avẽ voe, sã asculte de
instrucțiunile și rînduelile Scaunului Apostolic;
ei dimpotrivã ar trebui, sã ajungã în împo-
trivire față cu instrucțiunile acestea și sã se

Feuilleton.

Plenipotențiatul mexican secret.

Înainte de asta cu șese orî șapte
sẽptemãni, — așa istorisescce corẽspondentul
din Gibraltar al ziarului „Daily News“, —
apãru în Madrid un nobil mexican bogat.
Vorba și întrega lui prezentare arẽta, cã
apartine clasei acelor Americani-Spanioli
aristocrați, cari cãlãtoresc prin Spania în
felul lordilor anglezi din secul precedent,
adecã în societate de curieri; închiriazã în
hotele etajuri întregi, trimit prezente prima-
donelor, daũ servitorilor bacșisuri
bogate, cu un cuvint sînt mãiestri în a
cheltui bani. Ast fel de „Americanos“, adecã
Americani-Spanioli, sînt, firesce, așa de bine-
vãduți în Spania, pe cum erau în secul
trecut Mylordii în Franța: poporul le admirã
bogãția, dar tot o dată pãndescce și ocaziunea,
ca sã-i potã mulge cât mai bine.

Senor Fernandez del Campo, — ast fel se
numia el, — veni așa darã la Madrid tocmai
dupã izbucnirea rãzboiului și închiria în
etajul prim al celui dintãiu hotel un potop
întreg de chilii. Se făcu cunoscut în curẽnd

și deveni favoritul societãții. Era un bărbat
cam de 37 ani, un Spaniol tipic, cu pãr
negru ca pãna corbului, mustețe negre dese,
ochi negri fulgerãtori, trãsãturi sigure la
gurã și falcã, cari tradaũ caracter și reso-
luțiune. Agentul diplomatic mexican din
Madrid zise, ce e drept, cã n'a audit nici o
datã nimic despre Fernandez del Campo.
Dar cine putea crede, cã agentul diplomatic
sã nu cunoscã pe un bărbat, care e unul
din cei mai mari posesori ai statului Chihu-
ahua și prietin personal al presidentului
Porfirio Diaz? Și apoi nu e la diplomați
tãcerea cea mai înaltã elocuență? Fernandez
din parte-și, cãnd i-se făcãrã alusii în re-
spectul acesta, rãspunse, cã dînsul nu urmã-
resce alt scop, de cãt ca impresiile sale de
cãlãtorie sã le publice în ziarul „Etoile belge“.
Dar lucrul era totuși prea strãvãdãcios. Mai
spuse Fernandez, cã el vorbesce limba fran-
cezã tot așa de bine ca și limba sa maternã,
(ceea ce și era adevãrat.) de óre ce fusese
ca copil trei ani în liceul Napoleon din
Paris. Dar asta nu era nici un argument,
de vreme ce el vorbia tot așa de bine și
nemțescce, și un corẽspondent de ziare, care
i făcu cunoscutã în casinã, povesti, cã
Fernandez a învățat limba anglezã din gra-

maticã, și cã pe lângã puțin esercițiã în
scurt va putẽ, sã o vorbescã bine.

Pe vremea acesta se svonise ceva
despre o iminentã alianțã între Spania și
Mexico. Ziarele aduserã articoli lungi despre
asta și arẽtarã, cã o ast fel de alianțã ar fi
avantajosã pentru ambele pãrți, în deosebi
înse pentru Mexico. Madridianii aflarã în datã,
cã Fernandez del Campo trebuie sã stea în óre
care legãturã cu acestã alianțã. Pentru aceea
se supãrãrã mult, cãnd într'o zi Fernandez
împãrtãși amicilor sãi, cã acum va pãrãsi
Madridul și va merge la Cadix, unde este
cãte ceva de vãdat; pentru ca înse sã i-se
arete complesanți, bărbãții de stat din Madrid
se oferirã, sã-l introducã în Cadix atãt
gubernor, cãt și la admiralul escadrei de
rezervã din portul de acolo. Dar „plenipo-
tențiatul mexican secret“, dupã cum îl nu-
miaũ deja în general, declinã ceva cam sumeț
acestã introducere. „Dacã ducele de Najera“,
observã el, „și admiralul Camara vreũ, sã
mã vadã, mẽ vor sei ei afla; eũ voiũ locui
în „Hotel de Paris“.“ Fernandez deveni în
scurt timp leul Cadixului. În zina sosirii
sale acolo un maior, care, firesce din întim-
plare, ședea la masã lângã el, îi puse în-
trebarea, dacã vre, sã vadã pe guvernor.

abată de la principiile acelea, cari în privința acésta sînt îndreptariu pe sama catolicilor tuturor celor alalte națiuni.

Asta e cauza acelei apariții, că acțiunea catolicilor în starea de astăzi a lucrurilor se reține de totul tot de la politică, se concentrează pe terenul social și religios și are înaintea ochilor de țintă aceea, cum s'ar pute, ca populațiunea să se ridice la un nivel moral mai înalt, să se aducă la ascultare de biserică și de capul ei, să se păzescă de primejdiile socialismului și anarchiei, și să i-se sădăscă în inimă respectul de principiul auctorității, și în sfârșit miseria ei să se aline prin nenumărate lucrări de ale milosteniei creștinesci.

Cum se pôte deci, ca catolicii să fie declarați de vrășmași ai patriei și să ajungă aceea, ca ei să fie puși pe aceea-și tréptă cu partidele acelea, cari pregătesc atentate împotriva ordinii existente și siguranței statului?

Asemenea calumniări se preface în nimica deja înaintea minții omenescei celei sănătoșe. Ele se spriginesc singur numai pe presupunerea aceea, că istoria, unitatea, binele națiunii se întemeiază pe faptele sevășite spre păgubirea Scaunului Apostolic, și totuși bărbați de aceia, a căror judecată de loc nu pôte, să fie bănuită, au declarat de greșelă nespuse de mare aceea, că prin acésta se provocă conflict cu instituția aceea mare, carea Dumnezeu a aședat-o în mijlocul Italiei și a fost și va fi gloria ei cea mai de frunte. Dóră e vorbă despre instituția aceea minunată, carea stăpânesce istoria, și căreia are Italia, să-i mulțămescă, că s'a făcut învățătoarea rodnică a popórelor, capul și inima civilizației creștine.

Facu-se deci óre catolicii vinovați de o transgresiune atuncia, când nutresc dorința, ca să se pună capăt desbinării celei lungi, carea pe sama Italiei e izvorul pagubelor celor mai grele în privință socială, morală și politică, atuncia, când pretind, ca ómenii să asculte de glasul firese al capului lor suprem, carele a pretins de atâtea ori satisfacția, ce i-se cuvine, când a arétat la

aceea, ce câștig neprețuit ar resulta din acésta pe sama Italiei?

Adevărații vrășmași ai Italiei au, să se cerce airia. Să-i cerce între aceia, cari mână de un spirit fără de credință și sectar și nesimțitori fiind față cu relele și primejdiile acelea, cari amenință patria, resping ori ce deslegare adevărată și rodnică a conflictului și se silesc, ca prin atentatele sale cele criminale să-l facă tot mai lung și mai înverșunat. Împotriva acestora, érá nu în a celor alaltți, ar fi fost potrivite măsurile acelea aspre, cu cari au lovit atâtea reuniuni catolice folositoare, măsuri, cari pe noi ne preocupă din un alt punct de vedere mai înalt, care e de moment nu numai pentru catolicii italieni, ci pentru cei ai lumii întregi. Măsurile acestea fac, să lese din ce în ce tot mai tare la ivelă situația aceea penibilă, precară și nesuferită, în care Ne-au aședat. Dacă nisce întâmplări singuratiche, de la cari catolicii au stat de parte, au fost de ajuns, pentru ca miile de instituții de binefacere, cari nu au purtat nici o vină, să se suprimă în ciuda scutului aceluia, care l-au avut în dispozițiile fundamentale ale statului, atuncia ori care om cu judecată și nepărtinitoriu va pricepe, cum pôte, să se formeze efectul asigurărilor aceluia, cari puterea publică le-a dat cu privire la libertatea și neatfîrnarea oficiului Nostru apostolesc. La ce, — dacă vor, să fie sinceri, — la ce se reduce adecă libertatea Noastră, dacă mai întâiu Ne-au despoiat de partea cea mai mare a mijloacelor aceluia morale și materiale de mai de de mult, cu cari vécurile creștine au înzestrat Scaunul Apostolic și biserica în Italia, și acuma ne lipsesc până și de mijlocele acelea de lipsă spre o activitate religioasă și socială, cari îngrijirea Noastră și zelul cel admirabil al episcopatului, preoțimii și credincioșilor le-au adunat spre apărarea religiei și spre binele poporului italian? De ce fel pôte, să fie așa numita libertate, dacă vre un prilej nou, vre o altă întâmplare ar pute, să servescă de pretext, pentru ca să mérgă și mai de parte înainte pe calea violențelor și a volniciei spre a cauza bisericii și religiei rane noué și cu atât mai adânci?

Atragem luarea a minte a filor nostri din Italia și a celor din cele alalte popóre asupra acestei stări a lucrurilor. Celora și cestora le zicem înse, că de și durerea Ne este mare, totuși nu Ne e mai puțin mare încrederea în prevedința aceea, carea ocârmuesce lumea, și carea vegheză neîncetat și cu dragoste asupra bisericii celei ce se identifică cu pontificatul conform frumóselor cuvinte ale sfîntului Ambrosiu: „Ubi Petrus, ibi Ecclesia.“ Amîndoué sînt instituții dumnezeesce, cari au supraviețuit tóte ocaréle, și cari fără de a lăsa, să fie sguđuite, véd vécurile trecénd pe dinaintea sa, în vreme ce dimpotrivă scoteau chiar și din nefericire o mărire a puterii, energiei și statorniciei.

Ce ne privesce pe Noi, nu vom înceta a Iubi poporul acesta strălucit și nobil, în care am védut mai întâiu lumina zilei, fericiti fiind, dacă rămășița cea mai de pe urmă a forțelor Nóstre o putem jertfi spre aceea, ca să-i păzim prețioșă comórá a religiei, să păzim pe filii lui în sfera cea venerabilă a virtuții și datorinței, să ușurăm lipsele lor, întru cât numai Ne stă în putință.

Și în problema acésta nobilă, Venerabili Frați, sîntem încredințați, că Ne veți împărtași ajutorul valoros al grijii vóstre și al zelului vostru celui pe cât de statornic, pe atâtea de luminat. Da, urmați mai de parte lucrarea aceea sfîntă, carea constă în aceea, că reînsufleți evlavia între credincioși, păziți sufletele de rătăcirile și ispitele, de cari sînt încunjurați de tóte părțile, mângăiați pe séraci și nefericiți cu tóte mijlocele acelea, cari le vé pôte inspira dragostea. Ostenelile vóstre nu vor fi zădarnice, fie decurgerea întâmplărilor și aprețierea din partea ómenilor, ori cum ar fi, căci ele au un scop cu mult mai înalt de cât lucrurile pămîntesce; și ast fel grijile vóstre, chiar și dacă ómenii le-ar lipsi de efect, totuși vor servi spre aceea, ca pe voi să vé ușureze înaintea lui Dumnezeu și a ómenilor de tótă răspunderea cu privire la păgubirea aceea, carea o ar pute suferi Italia prin pedecile acelea, cari s'au pus serviciului vostru păstoresc.

Și voi, catolicii italieni, cari sînteți obiectul de căpetenie al grijii și dragostii

Fernandez răspunse, că se va bucura fórte mult. Câte va minute mai târziu era deja în conversație cu guvernorul ducele de Najera.

„Dta veți afla Cadixul cam monoton după Madrid; dar noi vom face tot, ce numai ne stă în putință, și-ți vom aréta tóte. Doresci pôte, să veți și pe admiralul Camara. El m'a zis, că ar fi fericit, să te pótă cunoșce. Pôte, că îl veți visita mâne înainte de prânz.“

„Lă câte va zile după asta veni admiralul Camara în „Hotel de Paris“ și invită pe Fernandez la dînsul la masă.“

„Scumpul meu admiral,“ zise Fernandez, „eu cred, că e mai bine, dacă de sară veți fi dta óspele meu.“

„Înțeleși,“ zise admiralul, „sub condițiunea, că încă în cursul acestei săptămâni veți veni la mine la masă. Voi îngriji de o societate plăcută.“

Acésta conversație a avut loc în vestibulul hotelului de Paris. Un corespondent englez a fost martor.

La masa admiralului Camara ședu Mexicanul lângă un ofițer de la marină.

„Mai rămâi încă lung timp în Cadix?“ îl întrebă acesta.

„Numai câte va zile încă,“ răspunse Fernandez. „Ași vré, să mai véd numai plecarea escadreii dvóstre.“

„Câte va zile?“ esclamá ofițerul. „Vrei, să zici pôte câte va săptămâni. Mai curénd de cât într'o lună ne e imposibil, să fim gata, și poți fi sigur, că nu vom părăsi Cadixul mai lute de cât în șese săptămâni.“

„Numai să nu o scrii asta la „Etoile belge“,“ observă un alt ofițer, și toți riseră de gluma succésă.

„Acela tot așa de puțin e corespondent de ziare, pe cum sînt eu.“ șopti un al treilea ofițer, apoi îi întinse lui Fernandez cartea sa de vizită și-l invită, să onoreze cu prezența-i pe ofițerii corabiei „Rapido“ la un diner pe bord.

„Fernandez,“ zise un al patrălea, „e un ofițer mexican și acuși va lupta dimpreună cu noi în contra Americanilor. Am aflat-o asta din Madrid.“

În nóptea următoare invită Fernandez pe câți va dintre amicii săi militari la o partie de cărți și perdu câte va sute de duros. Ca adevărat cabbalero își suportă pierderea cu indiferență. După aceea îl invită prietini la o partie, și dînsul perdu din nou. De aci ofițerii traseră concludiunea, că Mexicanii la joc nu pot trage deget cu Spaniolii.

Dinerul de pe bordul corabiei „Rapido“ decurse fórte animat și vesel. Fernandez era încântat de splendida corabie, pe care guvernul spaniol, cum se scie, numai cu

ceva mai înainte o cumpărase de la Lloydul german de Nord. Ofițerii spanioli recunosceau, că întâmpină unele greutăți în manevrarea cu un ast fel de leviatan; ofițerii germani nu acceptară nici celea mai ademenitoare oferte, ce li-se făcuseră, ca să rămână pe bord sub durata războiului. „Dar noi sperăm cu tóte acestea, că vom tiné pe Americanii în cuvenită distanță. Vino numai și veți tunurile nóstre cu tir repede.“

Fernandez védu tunurile și mai védu încă și câte alt ceva prin Cadix și prin împrejurimea lui. În Carraca asistă la o luptă cu tauri și cu acésta ocaziune îi succese, să aplaneze pe cale pacinică o cértă, ce izbucnise între soldații și matrosii spanioli. Pe vremea asta veni la Cadix ministrul de marină admiralul Aunon, ca să inspecționeze escadra lui Camara. Era natural, că avuse și o convenire cu Fernandez. Acesta mărturisi, că are de gând, să organizeze un regiment de guerillas¹⁾ mexicanii în contra Americanilor, pentru ca să siléscă pe Americanii, să-și divizeze forțele lor armate. Ministrul spaniol de marină voia, să scie încă și mai mult despre planurile Mexicului, dar Fernandez află, că dînsul mai că spusese deja prea mult.

¹⁾ Guerillas (cet. gherilljas), proprie guerilleros, se chéamă nisce cete de voluntari spanioli, cari leaș parte la lupte mai mici (guerilla).

Nóstre, cari ați fost espuși la necăjirile cele mai grele din cauza, că ați stat mai aproape și sînteți mai strîns uniți cu Scaunul Apostolic, primiți drept sprigin și îmbărbătare cuvîntul Nostru și încredințarea aceea tare, carea v'o dăm: În ce chip pontificatul în vécurile trecute între împrejurările cele mai grele și în timpurile cele mai furtunose a fost în tot de una povățuitorul, apărarea și mîntuirea poporului catolic, așa nu-și va uita nici în viitoriu de misiunea sa cea mare și mîntuitoare de a apăra și a pretinde în apoi drepturile vóstre, de a vă sta întru ajutoriu în necasurile vóstre, și acésta cu dragoste cu atât mai mare, cu cât veți fi persecutați și împilați mai tare. Voi mai ales în timpul din urmă ați arătat numérose exemple de abnegare și zel în bine. Nu vă perdeți bărbăția, dară păziți-vă ca și până acuma în chip sever între marginile legii, supuneți-vă pe deplin povățuirii păstorilor vostri sufletesci și urmăriți acele-și scopuri cu zel cu adevărat creștinesc.

Dacă pe calea vóstră veți întimpina împotrivire nouă și semne nouă de vrășmașie, acésta să nu vă lipsescă de bărbăție; bună-tatea cauzei vóstre va leși cu atât mai luminosă la ivélă, chiar pentru că vrășmașii vostri spre a o combate vor fi siliți, să recurgă la ast fel de arme, și cercoările acelea, prin cari veți avé, să treceti, vor înmulți meritul vostru în ochii ómenilor celor bunți și, ceea ce împórtă încă cu mult mai mult, înaintea lui Dumnezeu.

Intr'aceea primiți ca garanță a grațiilor ceresci și ca dovadă a aplecării Nóstre binecuvîntarea apostoléscă, carea, Venerabili Frați, o împărtășim din adâncul inimii vóne, clerului și poporului italian.

Dat în Roma la sfîntul Petru în 5 August 1898, în anul al douăzeci și unulea al pontificatului Nostru.

Leo P. P. XIII.

Mitropolitul Antim înviat. — Cetim în „Timpul“ din 23 a. c.:

„De câte va zile circulă în cercurile politice liberale o scire, care și-a făcut drum și în presă: că se va vedé forțe curênd una din consecințele fericite ale vizitei de la Petersburg, căci Rusia, ca să arete, câtă bunăvoință are pentru România, va stărui și va obținé la Constantinopole beratul pentru recunoscerea Mitropolitului Antim al Românilor din Macedonia.

„Dacă am sci, că liberalii nostri sînt ómeni cumînți, am da aceste sciri tot cređmîntul fără nici o rezervă, pentru că ne-am zice: Cei din jurul guvernului nu vor răspândi un svon, care se va desmînți mai târziu, căci atunci și-ar face rău lor însi-le. Avem înse din experiență convingerea, că diplomații din partidul național-liberal nu sînt înțelepți, și de aceea ne e permis, să ne îndoim de esactitatea aceste sciri, care ne-ar bucura enorm, dacă s'ar realiza.“

Îndoela acésta a „Timpului“ noué încă ni-se pare a fi întemeiată. Dóră se zice, că visita regelui Carol în Petersburg a servit spre a se întări status quo pe peninsula balcanică.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Congresul reuniunilor și cercurilor catolice s'a deschis Marți sub presidiul contelui Esztherházy Miklós Móricz, fiind de față pe lângă reprezentanții reuniunilor și un număr forțe mare de óspeți. Episcopii n'au participat nici unul la congres, dară i-au trimis telegrame de felicitare mai mulți. În cuvîntul presidial s'a accentuat, că e falsă credința, cum că ne-am afla în timp de pace. Nu póte fi vorbă de pace, când vedem, că de la intrarea în vigóre a legilor politice-bisericesci dispare spiritul creștinesc. Lățirea nereligiozității trebuie împedecată prin stringerea catolicilor sub acela-și stindard. S'au adunat,

ca să dea semne de viață, să delătore efectele desastrose ale legilor politice-bisericesci, convicția catolică să se valideze pe cale socială, catolicii să pășescă organizați pe tótă linia, ca să vadă și cercurile normative, că revisiunea e ne-încujurabilă. În fine a zis, că autonomia catolică numai așa se póte realiza, dacă catolicii vor fi zeloși.

Pintér Kálmán a spus scopul asoțiării reuniunilor catolice. Apoi s'au desbătut și votat statutele asoțiării, și s'a ales comitetul.

Scopul asoțiării este, ca spiritul catolic să se estindă și asupra țerii întregi și să se valideze pe tóte terenele vieții publice și private.

În ședința de Mercuri canonicul Palotay a vorbit despre credința catolică în raport cu asoțiarea, érá contele Zichy János inn. despre „Reuniunile catolice și socialism“ arătând, că numai catolicismul e capabil a pune societății base morale neclătite. Morburii sociale numai pe cale socială se pot vindeca. Prin asoțiările catolice se nimicesce rădăcină socialismului, adecă ireligiozitatea. Îndemnă pe catolici, să înființeze reuniuni, să întemeieze biblioteci, asoțiări de consum și alte instituții catolice. — Deputatul Mócsy a vorbit despre educarea catolică. — În urmă contele Zichy Nándor în o vorbire însuflețită a îndemnat pe catolici la solidaritate.

Asoțiarea regnicolară a reuniunilor catolice de pe acum însufă respect liberalilor.

Reuniunile catolice de sodali și-au ținut primul congres regnicolar în Cașovia din 17—20 a. c.

Roma.

Din incidentul serbării zilei de s. Ioachim, onomastica Papei, Sfînția Sa a primit în audiență 13 cardinali, mai mulți prelați, onorațiori și pe reprezentanții multor reuniuni catolice. Papa s'a întreținut

Tóte au o dată un sfârșit. Ast fel zise Fernandez prietinelor săi, ofițerilor de la armata de pe uscat și de la marină, că zilele petrecerii sale acolo au ajuns la sfârșit, trebuie, să reîntórcă la Mexico.

„Mai rămăi numai câte va zile,“ ziseră ofițerii. „Azi e Vineri, și escadra, — și-o spunem în cel mai strict secret, — va pleca Joia viitoare.“

Dar Fernandez mai avea și un alt motiv, ca să plece. El cheltuse forțe mulți bani, și contul lui la hotel se ridicase de tot sus. Cu tóte acestea rămase. În ultima-i convorbire cu ducele de Najera i-se plânse acesta în contra diferiților corespondenți ai ziarelor străine, cari veniseră la Cadix; pe unul l-a espulsat, și are de gând, să mai espulseze încă pe alți doi.

„Dar dta imi ziseși,“ răspuse Fernandez, „că corespondenții n'au făcut alta, de cât că s'au plimbat în jurul cetății, au admirat frumoșele priveliști și și-au împărtășit impresiile împrumutat.“

„Scumpul meu domn,“ zise ducele, „nu poți fi destul de circumspect. Dacă domniștii sînt spioni, atunci numai ce nu o vor spune noué. Dta nu-ți poți face idee de șireția și intrigile, de cari se folosesc Yankeeii, ca să primescă informațiuni.“

Fernandez mai rămase până la plecarea escadre și asistă la acest eveniment pe bordul unei barce a admiralității.

„Noi navigăm în spre cealaltă parte a golfului,“ îi zise un ofițer, „de óre ce canalurile, ce le veți aici, sînt închise cu torpede pentru întimplarea, că Americanii ar veni la Cadix.“

Câte va zile mai târziu des de diminéță trei domni se plimbau în sus și în jos pe dinaintea hotelului de Paris. Se părea, că așteptă pe cine va. Prin o crepătură a jalușilor închise aruncă Fernandez o privire spre stradă, își trase înse numai de cât capul în apoi. Cei trei domni așteptară o óră și apoi mai așteptară o óră. Clopotele tuturor bisericilor din Cadix sunau 12 óre de amézi, când cei trei domni intrară în hotel și spuseră, că ar dori, să vadă pe senor Fernandez del Campo.

„Trebuie, să fiți venit ceva mai curênd,“ zise otelierul. „Nu e aici.“

„Când întórc? Avem mandat, să-l arestăm.“

„Dinsul și-a plătit azi diminéță contul, și-a trimis bagajul pe bordul vaporului, care merge la Tanger, și apoi a părăsit hotelul prin pórtă de din dărét. Vaporul a plecat de o jumătate de óră.“

Eram înainte de asta cam cu o săptămână în Tanger, — istorisesc corespondentul mai de parte, — și stam pe terasa otelului meu. De o dată vedui în fața mea pe un bărbat, care cu multă atențiune privia prin un telescop la țermurul spaniol, ce în ziua

acésta se putea vedé forțe bine începînd de la Gibraltar până la San Fernando de la Cadix. Când își întórcse fața, recunoscu pe Mexicanul.

„Halloh, Fernandez, ce faci aici? Credeam, că ai, să întórci la Cadix cu proximal vapor!“

„Preste tot nu mai reîntorc la Cadix!“

„Ce s'a întimplat? Dta vorbesci acum bine anglezesce, ba încă ai și adevăratul accent american!“

„Și eu sînt American!“

„Înțeleg, nu Americano.“

„Forțe adevărat. Eu sînt cetățean al Statelor unite, ofițer american. Am studiat în West Point în academia militară americană și sînt căpitan în al doilea regiment de linie din Texas.“

Am incremenit. Tóte acestea le spuse într'o anglezescă corectă și cu un accent american atât de veritabil, cât nu mai în-căpea nici o îndoelă. Cât ce-mi putui redobîndi graiul, îl întreba:

„Bine, dar dta nu te numesci Fernandez?“

„O da, eu mă trag din o familie veche texană. Pentru aceea vorbesc limba spaniolă ca limbă maternă. Am stat șese săptămâni în Cadix ca agent secret al guvernului Uniunii. Am tras frumos pe sfóră pe Spaniol.“

„Și ce a zis ministrul de marină la istoria Dtale despre guerillas maxicani?“ întreba eu.

cu cei prezenți $\frac{1}{2}$ de oră vorbind despre raporturile bisericesci din Italia și despre congresul ultim eucharistic ținut la Bruxelles. Sfinția Sa a primit mai multe daruri.

Austria.

Catolicii ceho-slavi s'au intrunit luni în aldoilea congres la Praga, fiind acesta foarte bine cercetat. Archiepiscopul de Praga cardinalul Schönborn a salutat congresul prin o frumoasă vorbire insistând pentru practisarea principiilor catolice.

În ședința din 23 a. c. a produs o vie mulțămire și însuflețire vorbirea episcopului Bauer din Brünn despre cestiunea școlară. El a zis, că acesta e o cestiune religioasă, culturală și socială. Noi preoții și episcopii catolici numai forței cedăm școlă. În sensul vorbirii de a pune preste tot învățământul pe baze religioase morale s'a luat și o rezoluțiune.

Germania.

Al 45-lea congres al catolicilor din Germania s'a deschis Duminică în Krefeld. Deschiderea congresului i-a premers o adunare a lucrătorilor, la care au participat la 7000 de persoane. Luni s'a constituit congresul sub presiunea baronului Freyberg-Jetzendorf, și s'au ales comisiunile. Presidentul br. Freyberg, amintind despre bărbații mari repausați în decursul anului, amintesc și de principele Bismarck zicând, că nu are de a face cu meritele diplomatice ale lui Bismarck, ci-l consideră în raport cu biserica. Fără a rumpe vâul de pe scenele triste ale Kulturkampfului, putem arunca o privire asupra rezultatului acestei lupte, care în efectele sale e de mare moment pentru catolici. Cancelariul de fer, care a voit, să sfarme cu pumnul instituțiile bisericii catolice, a trebuit, să se convingă, că arta sa diplomatică, ori cât de probată ar fi fost, a trebuit, să se frângă de unitatea poporului catolic, de fidelitatea lui către religie. După ce s'a convins despre efectele triste ale luptei, pe lângă

„A fost o minciună strașnică. Dar în zilele ultime trebuim, să flecăresc multe verzi uscate. Jocul dură șese săptămâni, dar în sfârșit observai, că unii începură, să albe banuelli, și pentru aceea pregătiți toate, ca să pot pleca repede. De altminteră nici n'am avut lipsă de loc, să vorbesc cu ministrul de marină însuși, de ore ce el nu-mi putea spune nimic, ce eu să nu fiu și știut deja. Admiratul Aunon îmi zise, că flota spaniolă și-a ajuns culmea destoiniciei. Nebun bătrân, cugetai întru mine, tu vrei, să-ți bați joc de un om, care tot așa de bine știe ca și tine, cum stă flota spaniolă! Acum mă întorc preste Anglia la America. Am îndeplinit pentru țara mea o afacere foarte importantă. În fie care zi am trimis informațiuni. Guvernul nostru a știut ziua plecării flotei lui Camara cu o săptămână mai înainte. El știe exact forțele de luptă, armele și munițiunile. Noi scim până într-o tonă rezervele de cărbuni ale Spaniolilor, și dacă guvernul îmi pune vre o întrebare privitoare la situația militară și maritimă a Spaniei, eu sînt în stare, să-i dau adevăratul răspuns.“

„Deutsche Zeitung.“

totă strigarea: „La Canossa!“ a contrariilor săi Bismarck a avut curajul vrednic de laudă de a întorci de pe calea apucată. De și n'a restabilit pacea, a creat totuși o situațiune, ce conduce la pace.

Tot în săptămâna acesta au ținut Germanii catolici din America în Milwaukee 9-lea congres.

Revista politică.

Afaceri interne.

În 24 a. c. miniștrii austriaci Thun, Kaizl și Baernreither și cei ungari Bánffy, Lukács, Dániel și Darányi au ținut conferința în Budapesta. Despre rezultat nu se știe nimica pozitiv. Din cele comunicate de către foile pestane br. Bánffy a venit de la Ischl cu marșruta formulată, și tot așa și contele Thun. Austriacii recunosc, că încetarea actualelor raporturi comerciale și vamale ar fi dezastrușe pentru ambele părți ale monarhiei, industria austriacă ar suferi o grea lovitură prin pierderea piețelor ungare, dară fiind Ungaria stat agricol, și agricultura ei ar suferi mult neavînd de o cam dată alte piețe în locul celor austriace pentru produsele sale brute.

Guvernul ungar, — pecum se zice, — e hotărît, ca pe baza §-lui 14 să nu prolongască cu Austria nici provisoriu, nici să nu încheie convențiune comercială.

Spania și America.

Regina regentă a subsemnat decretul, prin care se convocă parlamentul pe 5 Sept.

Guvernul spaniol a designat pe comisarii, cari au, să asiste la evacuarea Cubei. Membrii conferinței de pace de la Paris încă nici acum nu sînt numiți. Primul transport de trupe din Sant Jago de Cuba a sosit la 24 a. c. în Spania.

Flota condusă de Sampson a sosit în 21 a. c. la New-York. Americanii și-au numit membrii conferinței de pace.

Se zice, că Americanii voesc a anexa Luzonul, cea mai mare insulă dintre Filipine, era altor puteri să nu cedeze Spania nici una din insulele acelea.

Din Agârbiciu.

Report.

Ce efect admirabil pot, să albe adunările preoțesci și învățătoresci de prin comunele rurale asupra masei poporului nostru, cum că numai adunându-ne și consultându-ne în mijlocul lui, pentru ca el cu ochii să vadă și cu urechile să audă interesul nostru față cu edificarea lui, și ast fel din intuițiune proprie să înțeleagă, că dacă el ne susține, spiritul nostru de jertfă stă în proporțiune dreaptă cu al lui, — așa ceva numai atari călăuzi ai poporului nostru nu pot cuprinde, cari își permit comoditatea de a absentă de la ast fel de adunări pôte și numai din motivul nostim, că e „caldură prea mare“.

O ast fel de adunare a fost și cea a reuniunii învățătoresci din despărțământul Mediașului ținută în comuna Agârbiciu la 18 August a. c.

În adunarea acesta cu tot dreptul pot, să susțin, că dacă constituirea despărțământului s'a efectuat conform statutelor încă în anul trecut, apoi adevărata și definitivă organizare a ei cu rezultatul dorit s'a sevârșit cu ocaziunea acesta.

Conform programului adunarea s'a început la 8 ore a. m. cu serviul divin, la care au celebrat dnii preoți Ioan Botezan din loc și Ioan Pop Inn. din Șola, era cântările le-au executat domni preoți și învățători cântăreți spre mărirea evlaviei poporului adunat în număr complet. La finea s. liturgii On. preot local a spus în puține cuvinte scopul adunării și a invitat pe popor în școlă la participare.

Deschiderea ședinței prime nu s'a putut efectui la terminul prefapt în program din întemeiata împrejurare, că am așteptat, să sosescă și Prea Onoratul Domn protopop tractual, cu a cărui prezență așa de mult ne-am obișnuit. Înse de astă dată s'era oficiată, ziua natală a regelui, l-a împedecat de la participare la adunare. Numai după ce prin espres ne-a sosit știrea despre aceea, că dînsul nu va veni, numai după aceea s'a purces la deschidere la orele 11 $\frac{1}{2}$.

Președintele despărțământului dl Ilie Câmpian învățător în loc a deschis ședința arătând însemnătatea oficiului și persoanei învățătorului prin o cuvîntare distinsă și întemeiată, din care a apărut evident cunoștința multilaterală câștigată prin neconținută cetire de cărți prețioase. S'a ridicat apoi On. preot local și prin cuvinte caldure și espresii pline de bucurie a bineventat adunarea.

S'a purces apoi la constatarea membrilor prezenți. A rezultat, că dintre învățători ca membri ordinari s'au prezentat 6 din 10, adică dnii Suciă din Mediaș, Tufescu din Basna, Verzan din Răvășel, Samoilă din Bratei, Câmpian din Agârbiciu și Porime din Velt. Cei alaltii s'au încercat a-și scusa absentă, dar în nesuficiență de motive fără rezultat. Dintre preoți au participat dnii Neagoș din Proștea mare, Doctor din Ibișdorful săsesc, Dop din Frâna, Pop din Șola, Botezan din Agârbiciu și Mera din Șeica mică cu trei fruntași din popor, pe cum și alți oșpeți inteligenți și din popor. La locul acesta sînt ispitit a repeți espresiuina unui oșpe, că „preoții cei mai zdraveni din tract au lipsit de la adunare“. Nu știu, dacă acel oșpe a voit, să satirizeze, promit înse, că dacă e mai mare meritul absentării și al indolenței, atunci cu altă ocaziune o să publice pe cei „zdraveni“, era nu pe cei ce au participat.

S'a înscris apoi un număr frumos de membri noi, și unii membri vechi și-au solvit taxele. S'a verificat procesul verbal din adunarea precedentă. Apoi s'au citit rapoartele comitetului. Dintr'însele rezultă, că conform terenului de activitate fructele sînt mult promițătoare. S'au cumpărat și mai ales colectat pentru biblioteca reuniunii vre o 40 de cărți didactice, istorice și literare, tot cărți alese și corespunzătoare scopului reuniunii, ceea ce însemnă foarte mult.

A urmat apoi cetirea disertațiunii „Influența religiunii și a istoriei asupra formării caracterului la elev“ de președintele reuniunii dl Ilie Câmpian. Față de cunoștințele lui cele vaste fie care membru și-a manifestat admirația atât cu privire la cuprins cât și cu privire la formă. Dl Ioan Mera și-a exprimat totuși dorința, ca considerându-se și participarea poporului venitoare disertațiunii să se compună și cetescă în stil mai popular, era terminii tehnici inomisibili să se esplice prin cuvinte obișnuite de către popor. Ceea ce s'a primit.

Ședința a II-a, după ce timpul a fost cam înaintat, la dorința participanților s'a început după o pauză de 10 minute cu un scurt cuvînt de deschidere. Apoi în absentă dlui învățătoriu Oros din Ibișdorf s'a purces la propunerea temei „Cea patru operațiuni cu nrul 4“ de dl învățătoriu Samoilă din

Bratei. Asupra propunerii imediat s'a escat o cenzurare atât de vie, cât dl preot Ioan Mera a fost necesitat a dori, ca criticile asupra temelor propuse pe venitor să se facă esclusiv între membrii reuniunii și în absența poporului. Ceea ce s'a și primit. Din parte-mi mai adaug dorința, ca din motive însemnate în venitorile programe de felul acesta temele să se însire și propună la finea tuturor punctelor. Încolea tema amintită a fost propusă cu succes îndestulitorii.

A urmat propunerea despărțământului Sibiu pentru redactarea unei foii pedagogice. În jurul acestei propunerii s'a născut o discuție vie. Resultatul a fost primirea propunerii dlui președinte amplificată de dl Ioan Mera în înțelesul, ca după putință să se redacteze în Blaș o foie pedagogică, era dacă nu s'ar pute, atunci cel puțin un apendice pedagogic la „Unirea“, sau fiind așa ceva cu un motiv mai mult, „Unirea“ să se facă ziar cotidian cu rubrică pedagogică.

S'a luat apoi spre știință raportul comisiunii asupra orelor de propunere. S'a ales temele pentru adunarea venitoare, era persoanele lucrătoare — după câte va trăgă-nări din partea dlor învățători — s'a de-signat de cătră adunare cu excepțiunea dlui președinte, care s'a oferit a lucra și fără de designare.

S'a purces apoi la alegerea comitetului prin vot secret conform statutelor. S'a reales de președinte dl Ilie Câmpian învățător în loc; de notar s'a ales dl Porime din Velf, de bibliotecar dl Suciș din Mediaș, era de cassar dl Oros din Ibișdorf. S'a ales doi delegați pentru adunarea generală din Blaș.

S'a stabilit locul adunării venitoare în comuna Ibișdorf săsesc. S'a ales membrii în comisiunea pentru verificarea procesului verbal și au urmat propunerile eventuale.

Dl Isidor Dop a propus, ca la venitorile adunări generale să se prezenteze preotul și învățătorul cu câte 2 ori 3 delegați din fie care parohie, ceea ce s'a primit cu rezerva posibilității. — Dl Ioan Botezan a propus, ca pentru a raporta în „Unirea“ despre succesul din adunarea acesta să se alégă un raportor, ceea ce s'a și făcut.

La orele 4½ s'a închis apoi ședința, era membrii reuniunii dimpreună cu oșpeții s'a dus la s. biserică pentru ascultarea vecerniei. Dni cântăreți ca o coronă a fructelor obținute în acea zi au întărit alipirea și evlavia poporului pentru timpurile venitoare.

După s. vecernie toți membrii reuniunii și mai mulți dintre oșpeți ca și la dejun era și au fost invitați și la prânz la masa ospitală a dlui și domnei Botezan, față cu cari și pe această cale exprim mulțămia și recunoștința.

Din succesul acestei adunări fie-mi permis a trage concluziunea cea mai logică. Inima tinerescă și tactul bărbătesc și părintesc al Prea Onorabilului Domn Ioan Moldovan protopop tractual formând principalul motor al circulațiunii vitale între preoții și învățătorii tractului Mediașului, este foarte întemeiată credința că în acest tract ignoranței i-s'a dărmat cuibul cu desevărsire și pentru toate timpurile.

Pagubă numai, că încă nu toți voesc a pricepe rostul acestor fel de adunări.

Inștiințare.

La institutul preparandial gr. cat. arhidiecesan anul scol. 1898/9 se va începe în 1 Sept. st. n. Inscrerile se vor ține în 1—3 Sept. la orele 8—12 a. m. și 3—6 p. m. în cancelaria institutului preparandial. Esamenale corectorie se vor ține în 30—31 Aug., eventual și în timpul inscrierilor.

Condițiunile de primire sînt următoarele:

1. Cei ce voesc a fi primiți în Institutul preparandial, au, să producă testimoniul de pe a IV-a clasă gimnasială, reală ori civilă cu progres cel puțin bun și purtare morală fără notă.

2. Au, să producă extras matricular de botez, prin care să se constate, că respectivul a împlinit anul al 15-lea al etății.

3. Au, să producă testimoniul medical, prin care să se constate, că respectivii sînt bine dezvoltăți și sănătoși și au organele simțului deplin dezvoltate.

4. Au, să solvescă anticipative didactrul statorit în 10 fl. v. a.

5. Vor fi înse preferiți aceia, cari înțeleg bine și vorbesc limba magiară, a cărei deplină cunoșcere este cerință inomisă la calificarea de învățător.

6. Asemenea vor fi preferiți și aceia, cari au auq bun musical ori chiar cântă cu ore care instrument musical.

Blaș la 18 August 1898 st. n.

G. Muntean
directorul institutului
preparandial.

Noutăți.

Din Arhidiecesă. Ioan Baciș e numit paroch în Noșlac din protopopiatul M. Uioarei. — În consistoriul plenar din 15 Aug. s'a primit ca alumnii în seminarul teologic arhidiecesan Virgil Hătegan, Petru Florian, Vasilie Moldovan, Aug. David, Carol Ignat, Sever Frățilă, Pompei Faros și Georgiu Bitea. Pentru seminariul general din Budapesta s'a primit Liviu Horșă și Iuliu Florian. În internatul de băieți s'a primit 106 tineri, era în cel de fete 40 de fete. — Dșora Rosa Căpușan e numită profesora de lucru de mână la școala de fete superioară din Blaș.

Concurs la stațiunile docentale în Arhidiecesă s'a scris cu terminul de 10 Sept. n.: 1) La staț. cantor-doc. din Făget în protopopiatul Biei sub Nr. 3821—1898 cu emolumentele: 230 fl. salariu, 10 fl. computați în o sorțe de lemne, grădina școlii cu pământ și loc pentru legumi de 629°, cuartir în edificiul școlii, venitele stolare compute în 60 fl. 2) La staț. doc. din Chendrea-Trestia în protopopiatul Dergii sub Nr. 3854—1898 cu emolumentele: 300 fl. salariu, cuartir în edificiul școlii din Chendrea, grădina de legumi de 400°, lemne de lipsă pentru încălzirea școlilor; docentele va avé, să învețe 4 zile în Chendrea și 2 zile în Trestia pe săptămână. 3) La staț. cantor-doc. din Chesler în protopopiatul Mediașului sub Nr. 3848—1898 cu emolumentele: 158 fl. 42 cr. salariu, 100 feldere cucuruz, 10 ferii de vin, stola cantorală în bani, grâu și cucuruz 60 fl., o parcelă de pământ cu venit curat de 1 fl. 58 cr., cuartir în edificiul școlii și grădina. 4) La staț. cantor-doc. din Șarșul unguresc în protopopiatul Dicio-Sân-Mărtinului sub Nr. 3849—1898 cu emolumentele: 75 fl. salariu, 169½ feldere cucuruz sfărmit, 32 zile de lucru cu palma, arinda grădinii școlii 30 fl., stola computată în 15 fl., cuartir cu grădina pentru legumărit și pomărit. 5) La staț. doc. din Biea în protopopiatul Biei sub Nr. 3913—1898 cu emolumentele: 300 fl. salariu, cuartir în edificiul școlii, 2 stângini metrici de lemne și grădina pentru legumi și pomărit de 400°. 6) La stațiunile cantor-doc. din parochiile Bieș și Urca de câmpie din protopopiatul Turzii sub Nr. 3914—1898 s'a scris concurs nou cu emolumentele specificate deja sub Nr. 2727—1898. 7) La staț. cantor-doc. din Nandra în protopopiatul M. Uioarei sub Nr. 3969—1898 cu emolumentele: 230 fl. salariu, 30 feldere de cucuruz sfărmit, arinda cemetierului celui vechiu și a locului școlii 15 fl., 20 zile de lucru, venit din stolă 9 fl., 16 feldere litrice cucuruz cu tullen, porțiunea canonică cantorală arătorii de 1395°, cositorii de 1342° cu venit curat de 13 fl., cuartir în edificiul școlii și ¼ juger grădina pentru legumi și promologie. 8) La staț. doc. din Borza în protopopiatul Dergii sub Nr. 3990—1898 cu emolumentele: 263 fl. salariu, 30 metrete cucuruz și 5 metrete

fasole, cuartir în edificiul școlii, lemne, grădina pentru legumi. 9) La staț. cantor-doc. secundariu din Sâncel în protopopiatul Biei sub Nr. 3998—1898 cu emolumentele: 154 fl. 50 cr. salariu, 120 metrete cucuruz sfărmit, 120 zile de lucru, 43 fl. 50 cr. venite stolare, folosința unei grădini cantonale de 800°.

Gimnasile superioare românesce au fost cercetate în anul scolastic 1897/8 de 1264 studenți, și a nune cel din Blaș de 408, între cari Români 402, cel din Beiuș de 309, între cari Români 251, cel din Brașov de 317, între cari Români 314, și cel din Năsăud de 230, între cari Români 226. Esamenul de maturitate l-au depus: la Blaș în Septembrie 12, în Decembrie 1, în Iunie 27, relegați pe 3 luni 1, pe 1 an 1, cu totul 40, (între cari 2 de la Năsăud a făcut esamenul corector în Blaș); la Beiuș 25, (relegați pe 3 luni 3), la Brașov 11 (fiind 9 respinși pe câte 3 luni, 4 pe câte 1 an,) la Năsăud 24 (era relegați au fost pe 3 luni 3 pe un an 2). Așa dară au obținut testimoniul de maturitate la gimnasile noastre 110 tineri, era 11 au fost relegați pe câte 3 luni.

La școala comercială din Brașov în anul scolastic 1897/8 s'a înmatriculat 100 ascultători ordinari. Esaminați au fost 86 Români, între cari 10 greco-catolici, și 1 Evreu. Cu testimoniul de maturitate au fost provăduți la finea anului scol. 13 elevi absoluți de cursul al VII-lea. 8 maturisanți își vor emenda calculii în Septembrie.

La „Asociațiune“ în Beiuș din Blaș s'a dus Rds. D. I. M. Moldovan presidentul Asociațiunii și dni secretar mitropolitan Dr. A. Bunea, Dr. B. Hossu prof. de teologie, G. Precup și V. Suciș profesori gimnasiali și Aurel C. Domșa comptabil la „Cassa centrală arhidiecesană“.

Stările excepționale în Galiția rămân încă neschimbate din cauza amarăciunii poporului asupra Jidovilor. O deputațiune a partidului poporal polon și a celui democratic a înaintat guvernatoriului țării un memorandum în cestiunea acesta, dară s'a răspuns, că spiritele și acum sînt tot agitate.

Desvélirea monumentului lui Honterus au făcut-o Sașii în Brașov Dumineca trecută cu mare solemnitate. La serbare au participat reprezentanții diverselor reuniuni luterane culturale, artistice și caritative din țară și din străinătate, pe cum și o mulțime de privați. Comitele suprem s'a prezentat în fruntea oficialilor comitatului. Ceea ce ne-a bătut la ochi, a fost aceea, că au fost reprezentați și catolicii, și a fost de față și prepositul nostru capitular Rsmul Ioan M. Moldovan. Ce au cercat catolicii la o serbare, carea a avut scopul de a preamări așa numita reformațiune a lui Luther? De altmintea sîntem convinși, că prepositul nostru acolo nu a reprezentat pe nimeni a fără de persoana sa. „Tribuna“ spune, că dînsul la serbarea aceea ar fi luat parte ca delegat al Academiei. După cum seim înse noi, Academia l-a delegat numai la adunarea societății „Verein für siebenbürgische Landeskunde“. La adunarea acesta, care s'a ținut luni, Rsmul Moldovan a salutat românesce această reuniune, era archimandritul Dr. Il. Pușcariu din Sibiu a salutat-o în limba germană în numele „Asociațiunii“.

Emigrările ieau dimensiuni înspăimîntătoare acuma și în Ungaria de méză zi. Așa se signalază emigrări multe din Deliblat, Bavanice, Gaja, Ploșit, Brestovaț și Biserica albă. Cei mai mulți emigréză în România și în Bulgaria, pentru că, — pe cum zice „Alkotmány“, — nu vor, să asigureze esistența la nisce imigrați din Galiția.

† Dr. Angerer, arhiepiscop titular și vicar general al arhidiecesei de Viena, a repausat la 22 a. c. în etate de 82 ani după o activitate zelosă și binecuvîntată de preste o jumătate de veac.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Despre iconografia bizantină.

(Continuare.)

Contemporanii admiră basilica Agia Sofia privindu-o de capo d'opera și expresia cea mai desevărsită a spiritului artistic bizantin. Dară ei nici de cum nu o priveau de un model, de la care nu ar fi fost lertat a se abate. Spiritul vioii, scrupulos și combinătoriu al arhitecților aceluși timp nu voia, să scie de uniformitate monotonă; sistemul de cupole se dezvoltă dimpotrivă în variațiile cele mai bogate corăspundând ast fel fantasiei răsăritene. Dară nu vom, să ne adâncim aci în studiul arhitecturii bizantine, căci propusul ne-a fost altul.

Pe sama spațiilor maiestose ale bisericilor podoba predilectă a fost mosaicul. Splendorea lui de colorii cea solidă, potențată prin sfund de aur și de argint, corăspundea pe deplin fantasiei răsăritene, căreia îi plăcea un efect de colorii adânc și armonie. Soiurile cele prețioase de marmoră, altarele îmbrăcate în strălucirea aurului și argintului, bogata dezvoltare a cultului dumnezeesc forma și față cu decorația iconografică pretenții, cari numai mosaicul putea, să le împlinescă.

Dacă reprivim acuma la șirul lucrărilor musive din bisericile din Roma, Ravena și Bizanț, în cari idealurile religioase, povățuite de biserică ieșită din ascunzișul cataombelor, înzestrată cu libertate și pornită spre înflorire, se exprimă într-o dezvoltare, care progresa spre concepție serioasă istorică, atunci aflăm, că în prezentarea compozițiilor s'au dezvoltat anumite norme, cari rezultă cu necesitate din cultul dumnezeesc al creștinilor și din dispoziția casei menite pe sama acestui cult. Încetând așa numita disciplina arcani, carea eschisese din iconografie mai înainte reprezentarea istorică, din viața internă a bisericii a trebuit, să se desvolte ciclul acela de icône, care exprimă adevărurile fundamentale ale credinței.

Celebrarea jertfei eucharistice, fiind centrul cultului dumnezeesc întreg, a pretins în biserică un spaț anumit, care de cătră cel alt spaț al bisericii să se deosebescă prin poziție mai înălțată, prin separare de cătră cele alalte părți ale bisericii și și prin forma sa. De când artele frumoase s'au aliat spre glorificarea religiei, se impunea o îngrijire deosebită de spațul acesta merit pentru sevârșirea celei mai sfinte dintre acțiunile bisericesci. Dacă împodobirea lui avea, să primescă un caracter corăspundătoriu scopului lui, atuncia trebuia, să se albă înaintea ochilor însăși menirea lui. Sanctuariul era merit pentru celebrarea răscumpărării sevârșite de Christos, și de aceea nu putea, să existe nici o îndoelă cu privire la obiectul icónelor acelora, cari să împodobescă sanctuariul: pentru ca icónele acelea, cari se aplicau aci, să corăspundă scopului său, era de lipsă, ca ele să îndrume mințile celor de față la Christos Răscumpărătoriu și ast fel să-i dispună la participare zelosă și înflăcărată în sfânta lucrare. Dacă ideea răscumpărării avea, să formeze centrul tuturor gândirilor și sentimentelor celor de față, atuncia resulta necesitatea de a admite în sanctuariu numai reprezentări iconografice de acelea, cari corăspundeau acestui scop. În privința acésta se impuneau artistului trei momente: răscumpărarea putea, să fie obiectul reprezentării artistice sau în prevestirea sa sau în sevârșirea sa decursă în timp sau în deplinirea și în efectele sale. Spre reprezentarea prevestirii răscumpărării se imbiau prefigurările tipice ale L. V., pe cum și Bunavestire și scena, în care Ioan Botezătoriu arată spre Mielul lui Dumnezeu, carele ridică păcatele lumii. Se imbia înse totuși mai tare motivul de a mai preferi obiecte din timpul, când răscumpărarea era deja împlinită. Răscumpărarea, într-o cât decurgea și cuprindea întrégă viața pămîntenă a Domnului culminând în mórtea, ce a răbdat-o pe cruce, în vécurile cele dintâii încă nu se reprezenta în icône. Adevérat, că crucea ca

simbol al ideii răscumpărării nu putu, să nu se cuprindă în icónele acelor vécuri, dară pe Christos pe cruce între Maria și Ioan îl găsim în icónele creștine întâia dată abia în un mosaic din basilica romană s. Clemente, care mosaic se derivă numai din vécul al doisprezecelea.

Răscumpărarea în împlinirea și efectele sale o găsim reprezentată în icône sau prin biserică militantă sau prin cea triumfătoare, adică sau prin comunitatea credincioșilor sau prin cea a sfinților. Timpul mai vechiu, care prefera în chip consecuent puncte de vedere mai înalte, împrumuta obiectele icónelor sanctuariului din cercul locuitorilor cerului, de óre ce el reprivia cu satisfacție la o epocă de suferințe amare, prin cari a trecut triumfând cu vitejie, și ródele acestei lupte victorioase forma pe sama lui un obiect prețios de venerație recunoscătoare, împintinare și inspirație. Acelor obiecte împrumutate din cercul clarificațiilor trebuia să le corăspundă ideea aceea a Răscumpărătoriuului, carea îl pune înaintea ochilor privitorilor nu numai în o parte a firii lui, ci în totalitatea firii dumnezeesci și omenesci: icóna lui avea, să desvélescă în expresia feței și în purtarea trupului atât maiestatea firii dumnezeesci, cât și blândéța păstoriuului celui bun, carele a petrecut între ómenii; în icóna acésta avea, să se întrunescă tóte trăsăturile acelea, cari să illustreze și să esplice diferitele activități ale Învătătoriuului, ale modelului viețuirii, ale jertfei pentru păcate și ale Dispunătoriuului și Împărătoriuului glorios, desevărsit în putere și în mărime. Așa era deci ideea Răscumpărătoriuului aceea, carea o avea ca ideal înaintea ochilor arta istorică a aceluși timp. Pentru a esplica încă și mai bine intenția acésta se mai alătura încă și simbole, fiind că singur numai forma omenescă nu era de ajuns spre a produce reprezentarea aceea. După ce icóna Răscumpărătoriuului era gata, se imbia de la sine aceea, ca lângă el să se pună membri de ai bisericii triumfătoare, cari sînt chemați a împărăți cu Christos și a gusta în împărăția lui cea vecinică ródele răscumpărării, și aceștia să se așede cu el în un raport, care să facă evident, că Domnul e isvorul gloriei lor. Sfînta Scriptură și mai ales Apocalipsa imbia artistului și spre acest scop simbole potrivite.

Principiile conducătoare, cari își găsesc expresie în monumentele bisericesci și au fost păzite de arhierii cu prilejul împodobirii bisericilor, se găsesc însemnate numai în un singur scriitoriu bisericesc, care a murit pe la mijlocul vécului al cincilea. Dară și el însămnă principiile acelea numai ca o părere individuală a sa. E arhimandritul Nil din mănăstirea de lângă muntele Sinai, érá scrierea lui referitoare la iconografia bisericescă e o epistolă adresată eparchului Olimpiodor. Era vorba de împodobirea unei biserici dedicate martirilor, și Nil la propunerile, cari i-s'au făcut în privința acésta, a răspuns, că în sanctuariu (*ἐν τῷ ἱερατεῖῳ*) să se zugrăvescă numai o cruce, érá pe părății bisericii dimpotrivă să se zugrăvescă scene din L. V. și N. Găsim deci aci exprimat cugetul acela, că în sanctuariu sînt potrivite numai icône de acelea, cari se referesc la opera răscumpărării și sînt potrivite a susține vie ideea ei în mințile privitorilor. Escluderea de reprezentări dramatice din împodobirea iconografică a sanctuariului rezultă cu necesitate din impresia lor asupra sufletelor și preste tot din scopul tuturor operelor iconografice bisericesci. Reprezentări fórte vioi provóacă în privitoriu conlucrare și compătimitire, și o ast fel de adâncire în meditare pe vremea acțiunii liturgice sacrificiale nu ar avé, să se întimple, ci dimpotrivă tótă luarea a minte are, să se îndrepte spre acțiunea acésta, și tóte cele ce în icône se imbiau privirii, avea, să se referescă numai la tainele acelea, cari se celebrau în acțiunea acésta. Reprezentările pe arcul triumfal ori pe cel al tribunei erau deci împrumutate din scopul final cel glorios al răscumpărării, și ast fel din decorația acésta se eschidea elementul dramatic. În atriu și pe părății năilor, picturile cărora avea, să desvólte activitate pregătitoare, esplicătoare și prin urmare didactică pe vremea a fără de celebrarea cultului dumnezeesc, au lăsat artistului libertate de a valida vederile sale în compoziții dramatice împrumutate din istoria L. V. și N.

(Va urma.)

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Ea grăi repede și cu iritare. Lui încă nici o dată nu i-s'a părut așa de farmecătoare.

„Avuși un prietin,” zise ea mai de parte. „A fost în pruncia ta. S'a întâmplat apoi o certy, și voi v'ați învrășmășit. El și-a făcut nedreptate. La mulți ani după aceea îl întâlnești în cercul din Antiochia.”

„Messala!”

„Da, Messala. Tu ești creditorul lui. Îertă-I trecutul. Primesce-I din nou în prietinia ta, dă-I în apoi averea lui, carea a pierdut-o în rămasul cel mare. Mântuesce-I! Cel șese talanți pentru tine sînt așa zicînd nimica, ei nu-ți sînt mai mult ca o frunză, ce cade de pe un arbore frumos înverdit, dară pentru el — o, el a ieșit din luptă cu un trup frânt. Ben Hur, nobile principe, pentru un Roman de felul lui s'erăcia are un sens cu mult mai rău de cît morțea. Scapă-I din s'erăcie!”

În ințela, cu care grăi, se manifestă intenția ei de a nu-I lăsa răgaz de cumpănire. Ea ori nu scia, ori își uitase, că sînt convicții de acelea, cari nu aș de a face cu cumpănirea, ba dimpotrivă își țin neclătinate locul. Când ea tăcu și păru a aștepta răspuns, lui i-se păru, ca și cum ar vedea pe Messala însuși, cum își pironia privirea peste umărul ei asupra lui; dară fața Romanului, pe cum i-se arăta, de loc nu vedea pe rugătorul ori pe prietinel; surisul lui era condescendent ca și mai înainte, și trăsătura lui cea fină și sumetă era tot așa de elocuentă și invederată ca ori cînd de altă dată.

„La cererea ta îți răspund prin această — o dată pentru tot de una, — un Messala nu primesce nimica. Am, să o însemn această în ziarul meu cel mare, — judecata unui Roman despre un Roman! Dar Egipteno, trimisu-te-a cum va Messala la mine cu cererea această?”

„El are fire de fruntaș și nutresce aceeași credință despre tine.”

Ben Hur priuse mâna, carea se aședase pe umărul lui.

„După ce îl cunoști așa de bine, frumósă Egiptenă, spune-mi dară, cum ar fi, dacă ne-am schimba rolurile? Ar face el ore pentru mine aceea, ce ceri tu acum de la mine? Răspunde-mi, dar așa, pe cum cunoști adevărul!”

Era o anumită energie impunătoare în apăsarea mâinii lui, pe cum și în privirea lui.

„O,” începu ea, „el e —”

„Un Roman, vei, să zici. Ți-se pare, că eu fiind Iudeu am, să-i iert un câștig, pentru că el e Roman! De cum va ai, să-mi mai spu a fară de acestea încă ore ce, fiico a lui Valtasar, spune mi-o iute, iute. Căci pe Dumnezeu lui Israil, dacă sângele meu cel ferbinte se înferbintă încă și mai tare, atunci aș pute, să-mi uit, că tu ești o femeie și ești frumósă! Atuncia s'ar pute, să ved în tine numai pe spionul unui om, pe care-l uresc cu atât mai virtos, pentru că e Roman. Răspunde-mi iute!”

Ea împinse mâna lui de la sine și făcu

un paș în d'rept. Privirea și glasul ei vediau întrégă răutatea firii ei.

„Beutoriule de drojdii! Măncătoriule de postăi! Tu socotesci, că aș pute, să te iubesc, după ce am vedut pe Messala? Ōmenii de felul t'eu sînt născuți, pentru ca să servescă. El s'ar fi îndestulit cu iertarea celor șese talanți, dară eu îți spun, să adaugi la cei șese încă alți douăzeci. Auți? Fiesce care sărutare a degetului meu celui mic, cu carea, de și cu consimțirea mea, l-ai întrecut pe el, ai, să o plătesci; și aceea, că te-am urmat pe tine cu favor fățarit și te-am suferit atăta vreme, mai măresce datoria ta, cu tóte că prin acesta l-am servit lui. Neguțătorul de aci e ispravnicul banilor t'ei. De cum va până mâne dimineță nu are în mîna sa asigurațiunea pe sama lui Messala despre douăzeci și șese talanți, — nu-ți uita suma! — atunci vei ave de a face cu Seian. Fil cu minte — și rămăi s'ănătos!”

Ea p'ăși spre use. Dară el i-se puse în cale.

„În vinele tale curge s'ânge de ai vechilor Egipteni,” zise el. „Așa dară ori întâlnești pe Messala mâne ori poim'ane, ori aici ori în Roma, du-i o solie. Spune-i, că banii, cari mi-i a răpit c'ând cu jefuirea moștenirii mele părintesci, îi am erăși, până și cei șese talanți. Spune-i, că de pe galera, pe care m'a dus, am sc'apat cu viața. Spune-i, că miseria aceea a trupului s'eu, carea mi-o a aseris mie, eu o privesc de o pedepsă a Dumnezeului lui Israil pentru crima, ce a sevărșit-o împotriva unor ōmeni f'ar de ajutorii. Spune-i, că mama și sora mea, pe cari a lăsat, să le închidă într'o c'amară a cetății Antonia, pentru ca să p'eră acolo, tr'ăesc și sînt s'ănătose și s'ănătatea aș, să o mulțămescă puterii Nazarin'ului, pe carele tu îl desprețuesci așa de mult. Spune-i, că ele am'ndoué, pentru ca m'ăsura fericii mele să fie deplină, sînt erăși la mine, și că eu de acum înainte voi trăi numai dragostii lor, pentru ca în această să g'ăsesc mai mult de c'at rebonificare în locul necuratei patimi, cu care vei, să-l fericesci acum. Spune-i, — și asta să-ți servescă de m'angăiere ție, tu violenție intrupată, în tocmăi ca și lu, — spune-i, că dacă Seian va veni spre a m'e jefui, nu va g'ăsi nimica, de ore ce moștenirea, carea mi-a lăsat-o duumvirul, dimpreună cu vila din Misenum e v'indută, și că prețul ei e asigurat împotriva lui, și că această casă, m'arfurile, proprietățile, n'ăile și caravanele, cu cari Simonide deprinde neguțatoria sa cu dob'îndă așa de principescă, sînt scutite prin scrisori împ'ărătesci de siguranță. Un cap cu minte a aflat prețul acestui favor, și Seian fiind tot așa de cu minte a preferit un dar frumos pescuirii în o mocirlă de s'ânge și de nedreptate. Spune-i, că chiar și dacă acestea tóte ar fi altmintrea, dacă toți banii și tóte averile ar fi proprietatea mea personală, el totuși nu ar c'ăp'eta din ele nici partea cea mai mică, de ore ce în tot de una mi-ar răm'ăn'ă o usiță de sc'apare: un document donațional pe sama împ'eratului. Acesta, Egipteno, am învățat-o în Roma. Spune-i, că bl'ăst'umul meu i-l trimit nu numai în cuvinte, ci ca o espresie mai bună a urii mele de m'orte îi trimit pe ore cine, care pentru el va fi tot atăta c'at tóte bl'ăst'ururile la olaltă. Când va privi la tine, fiică a lui Valtasar, atunci violenția lui romană îi va spune, pe cine înțeleg. Acuma du te, eu — încă voi, să m'e duc!”

O insoți până la use și cu curtenie al'ésă ținu perdeaua la o parte, până ce ea p'ăși a fară.

„Pace ție!” zise el, c'ând ea se dep'artă.
(Va urma.)

Editor și redactor r'espund'ător:

Dr Victor Szmigelski.

Nr. 29—1898. (35) 1—1
scol.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învăț'at'ore sistemizat din nou la ș'cola gr. cat. din opidul Rodna veche se escrive prin această concurs cu terminul până la 15 Septembrie st. n. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

a) salar de 300 fl., ce se va solvi din fondul ș'colii în rate lunare anticipative;
b) relut de c'uartir, gr'ădină și lemne 40 fl. v. a.

Concurențele aș, să-si înainteze cererile lor instruite conform legii cu actele de calific'atiune și serviț subscrisului presiđii. Înv'et'at'orea al'ésă va ave a conduce una din cele trei clase a acestei ș'coli și a propune fetițelor și lucrul de m'ănă.

Din ș'edința senatului scol. gr. cat.

Rodna veche la 14 August 1898.

Preș'edintele:
Gerasim DomideSecretarul:
Silvestru Mur'ășan.

Nr. 4087—1898.

(35) 2—3

Escrivere de concurs.

P'ână în 14 Septembrie n. 1898 se escrive concurs la urm'ătorele stipendii din fundațiunile archidieceesane:

I. Din fundațiunea Ș'uluțană.

Un stipendiu de 300 fl. folosit de medicinistul Flaviu Pop, destinat pentru tineri, cari studiază metalurgia, tehnica, pedagogia sau ori ce sciință reală; două stipendii de câte 200 fl. folosite de iuriștii Basiliu Crișan și Ioan Moga și destinate pentru iuriști în Cluș; două stipendii de câte 100 fl. folosite de cadeții absoluți Iuliu M. Montani și Corneliu Cosciuc, și destinate pentru gimnasiști în clasele superioare; patru stipendii de câte 60 fl. v. a. pentru gimnasiști, folosite de gimnasiștii Augustin Caliani, Iuliu Tatar, Petru Comes și Petru Simu.

Cei ce doresc a obț'ine vre unul din stipendiile de mai sus, aș, să întrunescă urm'ătorele condițiuni:

1. Că sînt Rom'ani gr. cat. miseri, n'ăscuți în Transilvania;
2. că pe l'angă purtare morală bună aș din studiul calculi de eminentie;
3. dintre concurenții vor ave preferință, cari vor pute dovedi, că sînt cons'angenii cu piul fondator, spre care scop trebuie, să producă atestat compus de respectivul oficiu parochial, care să cuprindă tabela genealogică esact dedusă;
4. concurenții să al'ătore la cereri testimoniu scolastic în copie autentică, carte de botez, atestat de paupertate, testimoniu medical și să numescă expres institutul, la care și unde vor continua studiile în anul scol. 1898/9.

II. Din fundațiunea Tordai.

Un stipendiu de 100 fl. folosit de iuristul Iuliu Gonza, pentru care cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Ș'uluțane.

III. Din fundațiunea Baldi.

Două stipendii de câte 80 fl. v. a. folosite de gimnasiștii Ioan C'âmpean și Romul

Pop, și destinate pentru gimnasiștii născuți pe teritoriul comitatului Clușului.

Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulțane.

IV. *Din fundațiunea Vancea „Cassa archidieceșană”.*

Patru stipendii de câte 60 fl. destinate pentru elevi preparandiali în Blaș ori la altă preparandie română gr. cat. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulțane.

V. *Din fundațiunea Alutan.*

Două stipendii de câte 60 fl. v. a., unul de nou înființat, altul folosit de Alesandru Anca, absolut de școala comercială gremială din Brașov; un stipendiu de 40 fl. v. a. folosit de gimnasistul Teofil Dosa. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulțane.

VI. *Din fundațiunea Chirilă.*

Un stipendiu de 33 fl. 75 cr. v. a. folosit de gimnasistul Petru Gruia. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulțane.

VII. *Din fundațiunea Micu.*

Două stipendii de câte 90 fl. folosite de gimnasiștii Aureliu Micu și Simeon Chețan, la care au drept, să concurgă nepoții și nepoțele de frați ai fondatorului. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulțane.

VIII. *Din fundațiunea „Cercul Oraștiei”.*

Un stipendiu de 40 fl. v. a., la care pot concurge numai studenți români gr. cat., cari frecventază gimnasiul român gr. cat. din Blaș ori vre o academie de drepturi și sînt născuți în vre una din comunele următoare ale cercului Oraștiei și a nume: Șibot, Oraștieora de jos, Balomir, Bintinț, Berii, Cióra, Vineria, Oraștieora de sus, Grid, Ghialmar, Casteu, Dăncu mic, Ocoliușul mic, Totia mică, Costesci, Cudșir, Ieledinți, Ludesci, Măgura, Martinesci, Bucium, Dăncu mare, Totia mare, Spinii, Pricaz, Petriniu, Pișchinț, Repaș, Romos, Romoșel, Șibișelul vechiu, Serăca, Tămășeșca, Tărtăria, Turdaș, Turmaș, Valdeiu, Simeria.

Cererile să fie prevădute cu documentele prescrise la concursurile pentru stipendiile Șulțane.

IX. *Din fundațiunea Ștefan Ferdinand Hirsch.*

Un stipendiu de 300 fl. folosit de iuristul Aureliu Moldovan, la care pot concurge numai Români gr. cat., născuți în comunele următoare: Turda, Copand, Tur, Rediu, Comișig, Banabic, Aiton, Sân-Mărtinul deșert, Ceanul deșert, Agribiciu, Mischeiu, Săndu,

Petridul de sus, Petridul de mijloc, Petridul de jos, Berchiș, Măgura, Schiop (Puszta-Egres), Puszta-Sân-Craiu, Surduc, Bicălat, Iara inferioară, Agriș (Ruha-Egeres), Muntele Băișorei, Ocoliușul mic, Ocoliușul mare, Rune, Căcova, Săcel, Lita magiară, Lita română, Filea de jos, Filea de sus, Ciurila, Selisce, Selicea, Micuș, Hășmaș, Magiăruș (Magyaróság), Șut, Silvașul magiar, Indol, Ceanul mare, Băișora, Muntele Filei (F. Havassa) ca unele, cari odinioară au format cesaro-regesca pretură a Turdel sub presidența fericitului fondator.

Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulțane.

X. *Din fundațiunea Cipariu.*

Un stipendiu de 100 fl. v. a. folosit de gimnasistul absolut Liviu Horșă și destinat pentru studenții de la gimnasiul gr. cat. din Blaș.

Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulțane.

XI. *Din Fundațiunea David baron Urs de Margina.*

Cinci stipendii de câte 100 fl., pentru cari concurenții au, să dovedească cu carte de botez, că sînt greco-catolici născuți în vre una din comunele arondate în comitatele Făgăraș, Sibiu și Hunedóra, cu atestat medical, că sînt deplin sănătoși, cu atestat de frecventare, că sînt școlari în I. clasă a gimnasiului gr. cat. din Blaș și că au purtare morală bună și fac progres în studii, și că sînt sau pot fi susceptivi în seminariul junimii gr. cat. din Blaș.

Fetele, cari studiază în școala superioară de fete gr. cat. din Blaș și sînt sau pot fi susceptive în internatul fetitelor din Blaș, încă sînt îndreptărite a concurge la stipendiile acestea, dacă întrunesc condițiunile indicate.

XII. *Din fundațiunea Romontai.*

Un stipendiu de 315 fl. folosit de iuristul Aureliu Rus; două stipendii de câte 84 fl. folosite de technical George Voda și Vilhelm Șorban; un stipendiu de 63 fl. folosit de gimnasistul absolut Ioan Moldovan.

Cererile să se instrueze în tocmai ca cele pentru stipendiile Șulțane.

XIII. *Din fundațiunea Bobiană.*

Două stipendii de câte 60 fl. folosite de Augustin Mircea iurist și Marian Popa gimnasist absolut.

Cererile să se instrueze în tocmai ca cele pentru stipendiile Șulțane.

XIV. *Din fundațiunea Gavrilă Vaida.*

Un stipendiu de 70 fl. folosit de gimnasistul Augustin Pop Murășan.

Cererile să se instrueze în tocmai ca cele pentru stipendiile Șulțane.

Se observă, că toți concurenții la fundațiunile de mai sus au, să-și scrie cererile cu mîna proprie.

Blaș din ședința consistorială ținută în 13 August 1898.

Victor Mihályi
Archiepiscop și Mitropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.

582 szám
1898.

(36) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balázsfalvi kir. járás-bíróság 1898. évi 233. számú végzése következtében Dr Brüll Ignácz ügyvéd által képviselt Munk Mór és társa czég javára Heisikovics Lipot ellen 271 ffrt 94 kr. s jár. erejéig 1898. évi Február hó 22-én fogantositott biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 600 ffrt — krra becsült 40 drb női ruha szövet (310 méterből) álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság V. 215/1—1898. számú végzése folytán 171 ffrt 94 kr. hátralék tőkekövetelés, ennek 1898. évi Január hó 26-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 36 ffrt 60 krrban biróilag már megállapított költségek erejéig helyben alperes üzletében leendő eszközzésére 1898. évi Szeptember hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is fogantositatni fog.

Kelt Balázsfalván 1898. évi Augustus hó 20-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.

„ARIEȘANA”

Institut de credit și economii, societate pe acții,

înființată de 11 ani,

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyos-Torda)

1. **Primesco depuneri spre fructificare**, atât de la particulari, cât și de la corporațiunii cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute în timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are, să o solvască deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori când. Sume mai mari sînt de a se insinua spre abdicere prealabil și anumit sume de la 100 până la 500 fl. cu 15 zile, de la 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și de la 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițînd starea casei, depunerile se răsplătesc în dată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resolvă cu reintorcerea ei.

2. **Acordă credit** pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

3. **Dă împrumuturi** pe lângă siguranță ipototecară și pe efecte.

4. **Acordă credite fixe** pe lângă intabulare pe realități și case.

5. **Și cumpără** spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le pôte lombarda.

Turda în 21 Aprilie 1898.

În numele direcțiunii:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, v.-președinte.

(22) 10—10